

DIARI DE SESSIONS DE LA COMISSIÓ D'ORDENACIÓ TERRITORIAL, HABITATGE, MOBILITAT, MAR I CICLE DE L'AIGUA DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DL PM 1093-2011

Fq.Con.núm. 33/27

XI legislatura

Any 2024

Núm. 32

Presidència del Sr. Mauricio Rovira i de Alós

Sessió celebrada dia 30 d'octubre de 2024

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

Compareixença del Sr. Gabriel Jordà i Sánchez, investigador del Centre Oceanogràfic de Balears per tal d'informar sobre els aspectes fonamentals del nivell de la mar en el Mediterrani, presentada pel Grup Parlamentari Socialista (RGE núm. 10164/24). [434](#)

EL SR. PRESIDENT:

Bones tardes, senyores i senyors diputats, començarem la sessió d'avui de la Comissió d'Ordenació Territorial, Habitatge, Mobilitat, Mar i Cicle de l'Aigua, de dia 30 d'octubre del 2024.

En primer lloc, avui podríem fer un minut de silenci solidaritzant-nos amb la gent afectada per la DANA i amb els familiars de totes aquelles que han patit danys.

(Minut de silenci)

Continuam, en primer lloc demanaria si es produeixen substitucions.

LA SRA. RIUDAVETS I SUÁREZ:

Bones tardes, president, Malena Riudavets substitueix Mercedes Garrido.

EL SR. PRESIDENT:

Crec que ja és oficial. Alguna més?

Compareixença del Sr. Gabriel Jordà i Sánchez, investigador del Centre Oceanogràfic de Balears per tal d'informar sobre els aspectes fonamentals del nivell de la mar en el Mediterrani, presentada pel Grup Parlamentari Socialista (RGE núm. 10164/24).

Continuam, passam a l'únic punt de l'ordre del dia d'avui, relatiu a la compareixença del Sr. Gabriel Jordà i Sánchez, investigador del Centre Oceanogràfic de Balears per tal d'informar sobre els aspectes fonamentals del nivell de la mar a la Mediterrània, en base a l'escrit RGE núm. 10164/24, presentada pel Grup Parlamentari Socialista, aprovat per la Comissió del dia 18 de setembre del 2024.

Assisteix el Sr. Gabriel Jordà, investigador del Centre Oceanogràfic de les Illes Balears, i té la paraula per tal de fer una exposició oral de trenta minuts. Té la paraula.

EL SR. GABRIEL JORDÀ I SÁNCHEZ (investigador del Centre Oceanogràfic de les Illes Balears):

Molt bé, gràcies, president, gràcies als participants a la comissió. Jo he canviat un poc el títol de la presentació perquè he pensat que era més adient fer una cosa més específica, no només a nivell de la mar, sinó tractar aspectes que crec que són alguns dels factors de vulnerabilitat del litoral, no són tots els que hi ha però són els que conec més i els que venc a comentar.

Be, primer de tot, en això hi ha una informació que tots ja deuen saber, que a Balears tenim 1.500 quilòmetres de costa i que gairebé un 80% són àrees rocalloses i que comptam amb un 10% de platges. La part de costa urbanitzada, que seria una franja d'un quilòmetre al voltant de la costa, l'àrea de costa que ha estat urbanitzada ha augmentat les darreres dècades i ha passat d'un 12% en els anys noranta fins a un 17% al 2012. Això ha continuat, el que passa és que no tenim encara dades actualitzades.

La part de costa urbanitzada, que seria una franja d'un quilòmetre al voltant de la costa, l'àrea de costa que ha estat urbanitzada ha augmentat les darreres dècades i ha passat d'un 12% en els anys noranta fins a un 17% al 2012. Això ha continuat, el que passa és que no tenim encara dades actualitzades.

I, en particular, si passam a les platges, que és un dels punts més rellevants en relació amb la proposta de llei, tenim més de 800 platges a Balears de característiques molt diferents. I el que és important tenir en ment és que les característiques de les platges que tenim depenen de les condicions ambientals, quin onatge tenim, quines corrents tenim, d'acord?, les condicions naturals que tenim al voltant, també depèn de la història geològica, no és el mateix la costa de Tramuntana que la part de Llevant, i també l'altre factor molt rellevant són els efectes humans. És a dir, quan els humans posam un dic o feim un port estam modificant el transport de sediments i quan duim arena d'un lloc a un altre també el modifiquem.

Aquí a Balears, també una cosa important és que les platges són predominantment d'origen biogènic, vol dir que estan fetes de copinyetes desfetes. Vull dir, no és com a la península on hi ha rius que poden dur sediments que vénen de terra, sinó que és més d'origen biològic. I, realment, els darrers vint anys no s'ha observat un canvi significatiu a les platges, és a dir, són bastant estables en els darrers vint anys.

Una altra característica important també que defineix el nostre litoral és la presència de praderies de posidònia. I això no és només una qüestió folklòrica, sinó que realment tenim les platges que tenim gràcies al fet que tenim posidònia. A més, tenim la sort de tenir moltes praderies, el 50% de les praderies que hi ha a Espanya són a Balears. Hi ha praderies fins a 40 metres i aporten molts de beneficis, que segur que ho han sentit anomenar moltes vegades, però que jo repetiré ara: com que tenen molta producció primària, són un element clau per assegurar la biodiversitat; també són trampes de sediments, que això fa que tinguem aquestes aigües tan cristal·lines que de vegades competeixen en bellesa amb platges del Carib, idè és gràcies que tenim les praderies; i també que -com he dit abans- com que l'arena és d'origen biològic, les praderies són essencials per generar aquest sediment, perquè són uns... generen sediment, allà s'acumula aquesta producció calcària que arriba després a les platges. Evidentment, també oxigenen les aigües i també serveixen com a embornals de carboni que ara en un context on tenim unes emissions de CO₂ disparades les praderies fan un paper rellevant a l'hora de (...).

I després un altre paper que també és molt determinant per tot el que explicaré després és el seu paper a la protecció costanera. Això és una cosa que s'havia dit, se'n parla sempre quan es parla de la posidònia, que protegeix la costa, però ara els posaré alguns exemples concrets de què vol dir això.

Les praderies ..., hem de pensar que quan ve una tempesta no és el mateix que les ones arribin per damunt un sòl de roca o d'arena que no si es troben unes praderies amb les fulles que van frenant, és a dir, igual que els humans, no és el mateix anar caminant per herba alta que caminar per l'asfalt, no?, ens costa més. Idè amb les ones és el mateix. I un exemple, aquí, el que estic mostrant aquí a la dreta a baix, seria la distribució del

nivell extrem del nivell de la mar que tenim. És a dir, actualment a les platges de Balears tenim de mitjana el nivell extrem, que és un nivell que se supera cinc o sis dies l'any, podria ser al voltant d'un metre, encara que hi ha lloc on arriba fins a dos metres i mig quan hi ha tempestes fortes i això.

Bé, si no tinguéssim praderies, que és el gràfic que tenim a l'esquerra, això seria quant augmentaria aquest nivell total si no tinguéssim les praderies, si no les tinguéssim de mitjana augmentaria uns 80 centímetres, és a dir gairebé el doble de l'impacte que tendrien les tempestes seria el que experimentaríem si no tinguéssim les pedreries que ens frenen això. A això hi tornaré després.

Bé idò, aquest entorn que tenim és un entorn que també hem de tenir molt clar que no és estàtic. No és que sempre tenguem les mateixes condicions, sinó que tot va canviant.

Un exemple seria el nivell de la mar. Això és una sèrie de quinze dies, un poc agafat a l'atzar a la Badia de Palma, podem veure com hi ha pujades i baixades, que això és de forma natural, la mar puja i baixa i hi ha vegades que en quinze dies és fàcil trobar períodes on tenim mig metre més d'aigua que d'altres, fins i tot en un mateix dia de vegades si van per un passeig marítim i miren la mar veuran que d'un moment a un altre... del matí al capvespre, si hi ha una tempesta, pot canviar bastant la mar. Però això són oscil·lacions que puguen i baixen, no ens afecten especialment.

En canvi, si miram... si anam un poc enrere, feim un zoom cap enrere i miram el que ha passat en els darrers trenta anys el que podem veure és que, superposat a aquests canvis que tenim cada dia o cada mes, tenim que la mar està pujant, i això és una cosa que poden veure vostès..., no apareix, bé... com en els darrers trenta anys ha pujat nou centímetres. I això que està posant a Balears, en el mapa aquell, els colors, podem veure que gairebé tota la Mediterrània occidental té uns colors semblants, vol dir que això és una cosa que està passant no només aquí, sinó a tota la Mediterrània occidental.

També la temperatura, la temperatura de l'aigua, evidentment tenim uns canvis al llarg de l'any, a l'hivern fa més fred que a l'estiu i això també passa a l'aigua, però si feim una mitja anual i miram el que ha passat en els darrers quaranta anys, també veim que ha anat pujant. La temperatura de l'aigua va pujant mig grau per dècada. I això és molt significatiu, a més, especialment, això passa els estius, que és quan puja més la temperatura.

I ara, si ens aturam un moment a veure el que passa en un any, aquest gràfic... -deixin-me que els ho expliqui-, la corba aquesta que tenim en vermell continu seria les temperatures d'un any típic, entre els anys vuitanta i ara, és a dir, més o menys tots els que som aquí, bé, sense més o menys, tots els que som aquí hem viscut aquests anys i la major part de la nostra vida un any típic era com la línia vermella aquesta. I la línia puntejada era com era en els anys que eren especialment calorosos, un de cada deu anys d'aquests en què dèiem que hem passat molta de calor, és el que marca aquesta línia puntejada.

Si miram la línia negra, aquesta que va fent, són les temperatures d'enguany. Si haguéssim mirat l'any passat

tendríem uns resultats molt pareguts. Com poden veure, gran part de l'any estam per damunt aquesta línia vermella puntejada. És a dir, actualment el més normal és que la temperatura sigui més elevada del que ha estat en els anys calorosos que hem viscut durant la nostra vida.

Això que està marcat aquí en taronja és el que es defineix com onades de calor, a l'estiu n'hem tengut, enguany, però fixin-se també que durant l'hivern també hi ha hagut temporades..., vull dir bastant de mesos en què les temperatures han estat molt per damunt del que és normal. Evidentment, l'aigua no estava molt calenta, arribava a 16 o 17 graus, però és una època de l'any on els organismes no estan acostumats a experimentar aquestes temperatures.

Això afecta tots els cicles dels organismes vius que hi ha a la mar, també a les praderies de posidònia. Això és un estudi que empra deu anys de dades, que es va publicar fa cinc anys, però amb dades més recents, que no les puc mostrar perquè no estan publicades, però les hem compilat, el resultat és el mateix, amb vint anys de dades. I és que el que estam observant és que hi ha un declivi de la densitat de les praderies, vol dir, no és que desaparegui la praderia, però cada vegada hi ha menys feixos i el declivi és especialment important per a les praderies que estan davall de deu metres.

Això, la causa, la hipòtesi que estam movent, hi ha dos aspectes fonamentals que seria l'augment de matèria orgànica, que fa que es creï..., diguem... que no pugui recuperar-se la praderia i això en fa augmentar la mortalitat, les onades de calor també afecta molt. Les praderies de posidònia a partir de 28 graus augmenten moltíssim la mortalitat. I a la Mediterrània i aquí poden veure que els 28 graus estan molt a prop, és allò que es tapa allà de la punta, vol dir que actualment duim uns quants anys on aquests 28 graus que marquen la mortalitat de la posidònia els veim cada any. I evidentment també els ancoratges també és una font important de maltractament a les praderies.

Després, un altre aspecte relacionat amb això és la qualitat de l'aigua. És a dir, la qualitat de l'aigua, hi ha diverses maneres de mesurar-la. Aquí he compilat dos treballs segons dues metodologies diferents, que el que bàsicament ens mostren és el mateix: el 2009 hi havia un 90% de les masses d'aigua en el litoral que tenia una qualitat molt bona, segons la directiva europea, estava considerada molt bona, i un 8% bona; 12 anys després aquestes masses d'aigua en qualitat molt bona han disminuït un 40% i han passat a ser bones. És el que mostren les gràfiques, la línia verda, a l'esquerra, amb anàlisis microbiològiques i el que veim és que la qualitat de l'aigua continua sent bona, és veritat, no és perillós ficar-se dins aigua, però sí que hauria de ser preocupant veure com hem tengut un declivi bastant significatiu, de tenir unes aigües de qualitat excel·lent, ara ja només són bones, i tampoc no hi ha cap motiu per pensar que això deixarà de seguir aquesta tendència.

Llavors, tots aquests canvis que hem observat fins ara, com ens afecten a mig termini? Ara aquí... d'això podríem parlar molta estona, però vull ser breu i els posaré un exemple, com el cas de la tempesta Glòria.

La tempesta Glòria, fa quatre anys, va ser una tempesta que va fer molt de mal a la zona de Portocolom, a la península també, però aquí especialment, al Llevant, i això era una tempesta... Això és un gràfic de períodes de retorn, però, per fer-ho simple, el que ens marca l'eix de baix és cada quant de temps podem esperar un episodi amb un nivell de la mar determinat. Per exemple, cada cinquanta anys podem esperar que el nivell de la mar total sigui de dos metres. En canvi, si passam més a l'esquerra veim que cada any tenim episodis d'un metre i un poquet. Llavors, Glòria va ser un episodi dels que deim que passen cada cinquanta anys, més o menys.

Si la mar puja el que diuen les projeccions que pujarà cap a finals de segle, ens trobaríem en aquesta línia verda. És a dir, que el que abans passava a Glòria, passava cada cinquanta anys, que era que la mar arribava a 2 metres, de mitjana, ara ho tendríem cada any. Estic parlant d'un exemple del cas extrem que esperam a final de segle, però això va gradualment, és a dir, que ara, cada any que passa, cada dècada que passa ens posarem en un estat entre la línia negra i la línia verda.

I en el cas que perdéssim la posidònia, que ja he comentat que està en risc, estaríem en la línia blava aquesta, que poden veure que sense praderies de posidònia, el que va ser Glòria no és que passés cada any, sinó que passaria diverses vegades cada any. Aquí he de puntualitzar, no és que tenguem tempestes molts grosses, sinó que tempestes normals tendrien els mateixos efectes devastadors que va tenir Glòria, que actualment està passant una vegada cada cinquanta anys.

Després, si passam a un període més llarg -estic parlant de coses que podem veure a deu anys vista-, però si passam a un període més llarg, tenim en perspectiva de canvis en el clima, hem de remarcar que els canvis que hem observat que ja han passat, hi ha molt de consens a la comunitat científica, estan causats per l'escalfament global i que aquest escalfament està causat per les emissions de diòxid de carboni.

Llavors, un món més calent evidentment implica que l'aigua està més calenta, l'aigua calenta s'expandeix, també si hi ha més temperatura, el gel que hi ha en els continents es fon i arriba a la mar, i, en conjunt, tot això fa que la mar vagi pujant, que és el que els he mostrat que està passant durant els darrers trenta anys, que la mar no ha aturat de pujar per aquests motius principalment. I també, bé evidentment, com he mencionat, això implica canvis en els cicles i en el context de les espècies marines, que hi ha migracions, hi ha espècies que pateixen, com la posidònia, etc.

Llavors, si sabem que això ha passat per culpa de les emissions, què podem esperar que passi més endavant? Aquí els vull mostrar un gràfic, que la corba aquesta, la corba el que marca són les emissions a nivell global de CO₂, perdonau, no les emissions, les concentracions de diòxid de carboni o de gasos d'efecte hivernacle a nivell global. Els colors marquen la temperatura global, evidentment, com més emissions la temperatura va pujar.

Però vull fer èmfasi en el que està marcat en els cartellots, que són les principals cimeres contra el canvi climàtic que hi ha hagut en els darrers cinquanta anys. I el que poden veure és que, després de cada gran cimera on s'han fet grans acords, a la

pràctica no ha canviat res. Les concentracions de gasos continuen pujant, fins i tot s'estan accelerant i, evidentment, en conseqüència, les temperatures van pujant.

Per tant, és cert que ara estam en un context on hi ha més consciència sobre les emissions de gasos d'efecte hivernacle i tot això, però crec que no és molt agosarat pensar que les emissions i les concentracions seguiran augmentant perquè no s'estan veient mesures dràstiques per reduir-les. Així que, a nivell global, podem comptar que això pujarà.

I això, què implica? Bé, implica que la mar va pujant aquí a l'esquerra he posat un exemple: si puja la mar, les coses que actualment passen una vegada cada segle, poder arribar a passar cada any, per exemple. Això evidentment depèn de quant pugi la mar, però és perquè tornam una altra vegada a aquesta idea d'allò de Glòria. Glòria era una cosa excepcional, extraordinària, però que si la mar va pujant es pot convertir en una cosa molt habitual.

També la mar, igual que s'ha estat encalentint s'espera que es continuï encalentint i, a més, d'una forma accelerada, fins a 2 graus i mig a finals de segle i sobretot en els primers 100 metres. Vol dir que això, aquest escalfament afectarà gairebé totes les espècies que tenim aquí al voltant de Balears.

A les praderies de posidònia, a part d'aquest declivi que ja estam observant, tampoc no els agrada molt -com he dit- les onades de calor i com que esperam que n'hi hagi més sovint, també podem esperar que hi hagi un declivi encara més accelerat si no es prenen mesures dràstiques per intentar llevar els estressos que tenen actualment. És a dir, sabem que la calor quan arriba farà molt malbé les praderies; aturar la calor és molt complicat i a nivell de comunitat hi ha poca cosa que puguem fer directament per aturar l'escalfament global, però sí que es poden prendre mesures per intentar que la resta de factors que afecten l'estat de la praderia i que la danyen, s'eliminin.

I ja, com a darrer exemple, aquí els mostr un estudi bastant recent sobre el percentatge de la superfície de platja que es perdria a finals de segle en un context de canvi climàtic, és a dir, un context on seguim com fins ara, continua pujant. Aquí, tot el que està en blanc són platges que es perdran completament en casos de temporal, i comptam que s'arribi a perdre més o menys entre un 25% i un 30% de les platges de Balears, quedaran completament negades durant els temporals cap a final de segle, i més o menys la meitat de la superfície de les platges es perdrà de forma permanent també per culpa d'aquesta pujada del nivell de la mar. Si a tot això afegim que es perdrien les praderies, tot això s'avançarà bastants dècades.

Llavors, ja per acabar, vull remarcar que les condicions que tenim al litoral balear depenen de les condicions ambientals, que n'hi ha que són la variabilitat natural, el clima d'onatge que tenim, els vents, les corrents, etc., però també estan molt determinades per l'acció humana.

Estam en un context de canvi. Ja els he mostrat que la mar puja, l'aigua s'encalenteix i les praderies disminueixen. Hi ha algun d'aquests elements on tenim capacitat d'acció que seria, per exemple, actuar a las praderies o preparar-nos per a un

litoral més reduït, amb menys superfícies de platges per culpa de la pujada del nivell de la mar.

Llavors, per posar un exemple, hem fet quatre números del que podríem esperar d'aquí quinze o setze anys, i això voldria dir que podríem esperar una pujada del nivell de la mar d'uns 10 o 15 centímetres, que això voldria dir entre 5 i 10 metres de reducció de l'amplada de les platges, també un augment de la temperatura de mig grau, que això voldria dir que ja sí cada any segur que estam superant el llindar màxim que pot aguantar la posidònia i, per tant, podem esperar molta més mortalitat de les praderies, i també un augment de l'impacte de les tempestes marines al litoral. I això, d'aquí a quinze anys són canvis que es podran observar.

I fins aquí...

EL SR. PRESIDENT:

Molt bé, gràcies, Sr. Jordà. Volen una suspensió? Continuem?... Continuem, molt bé. Per tal de formular preguntes o observacions intervendran els grups parlamentaris i els pot contestar individualment o globalment, supòs que globalment..., molt bé. En primer lloc té la paraula, pel Grup Parlamentari Socialista, la diputada Pilar Carbonero, per un temps de deu minuts.

LA SRA. CARBONERO I SÁNCHEZ:

Moltes gràcies, president. Bones tardes, diputats i diputades, benvingut Dr. Jordà, en aquest parlament. Nosaltres vàrem demanar la seva compareixença principalment perquè consideram que és imprescindible, com diu vostè molt bé, en moments de canvi, és imprescindible que des del Parlament hi hagi aquesta escolta a científics importants en recerca en matèria del canvi climàtic i també com afecta damunt el nostre medi ambient i, en aquest cas, damunt la costa i el nivell de la mar.

Volem agrair, primer de tot, la seva predisposició a aquesta compareixença. També agraïm a tots els grups que ens van donar suport perquè pogués ser possible. I sobretot, ja li dic, l'objectiu és que hi hagi aquesta connexió i escolta per part del Parlament, que no deixa de ser la cambra que legisla en diferents matèries, però també en matèria d'aquests canvis i aquestes influències que hi ha d'haver, és a dir, per preparar-nos respecte de les influències que hi haurà per les conseqüències del canvi climàtic, sobretot també per fer propostes. Vostè n'ha fet algunes ara, de mesures d'adaptació i mitigació i és clar que el panorama no és molt encoratjador, és un panorama que en un breu termini de temps hi haurà canvis molt importants a la nostra comunitat, més una comunitat molt bolcada econòmicament en el turisme i, per les dades que ens ha donat vostè, que afecten la costa en temes de platja i d'afectació de tempestes i efectes extrems del clima, hi pot haver una afectació molt important sobre l'activitat que estam acostumats o que veim com a normal els darrers anys.

La veritat és que hi havia l'anunci per part del Govern que hi hauria una llei de litoral, de gestió del litoral, de gestió integral, no sabíem realment quan l'aprovarien i curiosament, curiosament, es va aprovar fa poc, fa dues setmanes escasses,

per part del Consell de Govern. I bé, creim que és molt adient, no sé si vostè la coneix o no, però sí que a nosaltres ens agradaria fer algunes preguntes referents al que pot significar poder tenir una llei que ralli d'aquesta gestió integral, i les nostres preguntes seran un poc, no només encaminades a les dades que ens ha donat i a les seves conseqüències, sinó també al que fa referència a l'afectació que pot tenir una legislació més adaptada o no a les circumstàncies del futur bastant immediat que ens estan dient tots els estudis científics que tindrem en breu.

En referència a la llei, ja li dic, nosaltres sí que hem fet una lectura bastant en profunditat, bé, ara vindrà tot el tràmit parlamentari i hi haurà possibilitat que hi hagi les aportacions dels diferents grups, però, pel que fa a l'impacte del canvi climàtic en la gestió costanera, nosaltres pensam que és important que ens puguem adaptar a aquests canvis que vostè ha mencionat a la seva primera intervenció. I bé, una de les primeres preguntes que li fariem és com l'augment del nivell de la mar pot afectar realment la costa. Vostè ja ens ha rallat d'aquesta afectació a les platges, però també fora de les platges, ha rallat de percentatges importants de construccions damunt roca, clar, també hi haurà una afectació damunt la costa sense necessitat que sigui platja, supòs que també influirà l'alçada que tenguí el penya-segat, però per si tenen algunes dades de l'afectació que hi pot haver al voltant de tota la costa.

Després, les mesures de mitigació, ... és clar que, per la intervenció que ha fet, no són, suficients, però quines línies ens recomanaria perquè tenguéssim unes mesures contundents pel que fa a la mitigació d'aquests efectes. Nosaltres consideram que la llei hauria de tenir en compte aquestes mitigacions, hauria de tenir en compte el que és realment aquesta gestió integral i hauria de rallar de tots aquests efectes que realment hi haurà sobre la gestió del litoral. Si realment es vol fer una gestió integral, s'han de tenir en compte tots aquests aspectes, des del medi ambient, passant pel tema econòmic, pel tema social i, per suposat, pel tema mediambiental i també de biodiversitat.

I aquí, ara, en el tema de biodiversitat, també li demanariem a veure si considera que poder tenir una llei de gestió integral del litoral ens beneficiaria tenir protecció dels ecosistemes marins. Ens ha rallat de la posidònia, és clar que la posidònia està, diguéssim, dins la part ja més marina del litoral, està dins la mar. Però tenim la posidònia amb un decret de protecció, que va ser molt innovador i que creim que, bé, que hi ha bastant intenció de seguir amb aquesta protecció, però seria interessant que la llei de litoral, de gestió integral del litoral, pugui anar més enllà. Segur que hi ha altres espècies, la pregunta és segur que hi ha altres espècies, a part de la posidònia, que també són interessants per a la mitigació i seria interessant anar més enllà en la protecció d'aquests ecosistemes marins que puguin ser també interessants per a la mitigació dels efectes del canvi climàtic?

Igual amb el tema de les onades de calor. Si les onades de calor o l'augment de la temperatura de la mar també afecta aquestes espècies, com podríem, des de la legislació de les Illes, fer possible no perdre superfície d'aquestes espècies? Entenem que hi ha línies de ..., s'han fet proves per plantar més posidònia o zones especialment sensibles que s'haurien

d'implementar aquesta sembra de posidònia o quines fórmules són les millors per poder compensar aquesta pèrdua de superfície?

Després, el tema d'infraestructures d'espais de litoral, vostè ha fet una menció molt per damunt del que són les infraestructures que fan que les dinàmiques del litoral es modifiquin. A vegades llegeixes, si realment tindrem efectes damunt la costa, tal vegada la lògica et du a pensar que haurem de fer més murs, més contencions. Realment aquesta podria ser la resposta o hi ha altres tendències que diuen que hem de deixar que la natura actuï, perquè realment el que hem fet és posar massa contenció als efectes de la pròpia natura i, al final, el que hem fet és interferir massa i les conseqüències han estat encara més nefastes?

I després també consideram que hi hauria d'haver aspectes o s'hauria de considerar la importància de la recerca científica i la planificació també en qüestions polítiques, de si aquesta connexió que nosaltres intentam amb aquestes compareixences, la recerca científica consideram que ha de ser la base de les decisions i, per tant, des del punt de vista de legislació s'hauria de poder incorporar aquesta visió més de recerca i científica que tenim.

Nosaltres consideram que a les Illes Balears tenim una infraestructura científica i de recerca important, creiem que és la línia a seguir i que es pot potenciar molt més, per tant, es requerirà de finançament i de suport, així com també de col·laboració amb altres institucions científiques i també col·laboració a tots els nivells administratius, ja que a la costa, com bé sabem, també com en altres temes, com, per exemple, l'aigua, hi intervenen tots els nivells de l'administració i els objectius han d'estar molt clars, i de vegades amb uns objectius comuns, perquè, si no, difícilment pot haver-hi aquesta col·laboració.

I ja vaig acabant, president, aquestes són les preguntes inicials que volíem fer i esperam que hi hagi respostes i tornam agrair la seva assistència.

Moltes gràcies, president.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Carbonero. Per part del Grup Parlamentari MÉS per Mallorca, té la paraula el diputat Ferran Rosa, per un temps de deu minuts.

EL SR. ROSA I GASPAR:

Moltíssimes gràcies, Sr. President. I moltíssimes gràcies, Dr. Jordà, per la seva compareixença, que crec que ha estat molt didàctica i molt clara respecte d'algunes de les probabilitats que té el nostre literal.

Voldria fer-li una sèrie de preguntes, perquè vostè s'ha centrat sobretot en les vulnerabilitats que deriven dels augments de la temperatura i de l'eventual pèrdua de biodiversitat i, en particular, de la pèrdua de la posidònia oceànica com a element que mitiga els impactes dels fenòmens costaners, però sí que m'agradaria, vostè no n'ha fet referència, però sí que

m'agradaria si pogués parlar-nos, no sé fins a quin punt forma part del seu abast de recerca, però de quina manera podem atenuar o reduir les vulnerabilitats una vegada arriben els fenòmens costaners a la costa i, en particular, de la part del litoral i no tant de la part de la posidònia o de la part marina.

En particular, vostè ho ha comentat, tenim una costa de 1.500 quilòmetres, hi ha una bona part de la costa que són platges i una part que són zones rocoses, les platges i les zones rocoses tenen unes funcions ecosistèmiques clares d'absorbir l'impacte dels fenòmens costaners, amb el canvi de la pujada del nivell de la mar, les dificultats de la pèrdua encara que sigui menor de platges i l'erosió de les zones rocoses, entenc que a part d'aquests beneficis ecosistemes que ens aporta la costa, es perdran i, per tant, l'absorció d'aquest impacte també es veurà atenuada precisament per la mateixa erosió. No sé si aquest és un dels punts en què m'agradaria que hi pogués fer incís, sobre quines perspectives creu vostè i quines solucions planteja.

S'ha parlat a altres fòrums que precisament el fet que tinguem un litoral fortament construït i que les pròpies platges no puguin recular de forma natural és un dels riscos que suposa tant per la vida humana com per als béns, i, per tant, no sé si és una de les qüestions que vostè ha pogut analitzar al llarg de la seva experiència o si coneix estudis científics que parlin sobre això. Fa una sèrie d'anys es va publicar el projecte Costes per al Canvi que va fer el Govern balear, en col·laboració amb el SOCIB, que manejava una mica l'impacte, tractava part d'aquestes qüestions, no sé si és una qüestió que vostè coneix que s'hagi estudiat també amb profunditat a altres territoris. De fet, en particular a mi em preocupa, més enllà, la part més òbvia que tendeix a analitzar la part de la pèrdua a la platja, però entenc que hi ha una part d'erosió també de les zones boscoses i que, per tant, també hi ha riscos a aquestes zones rocoses o penya-segats, com hem vist a altres territoris, com són prou conegudes les imatges a la costa atlàntica francesa, com els penya-segats es veuen erosionats en una situació marina molt diferent, però es veuen erosionats i hi van caient i, per tant, això suposa uns riscos.

Entenc que no sé si aquí, en el cas de Balears, s'han estudiat.

Respecte de les vulnerabilitats de la posidònia, que vostè ha parlat que és de les poques qüestions que sí podem fer des de Balears, que és mitigar les vulnerabilitats que té la posidònia oceànica, m'agradaria saber si vostè coneix estudis o si ens podria il·lustrar sobre si eventualment la pujada de la temperatura o l'acidificació dels oceans o d'altres elements poden també du lligats aspectes com pugui ser l'entrada d'espècies invasores, que crec que, si no vaig errat, és un dels camps que vostè també ha estudiat. També si ens en pogués fer 5 cèntims sobre aquesta qüestió, perquè entenc que hi ha riscos que van més enllà dels que fins al dia d'avui teníem identificats i que potencialment també ens poden servir per identificar noves eines o noves maneres de frenar o pal·liar aquesta vulnerabilitat.

Sabent que és molt difícil que siguem capaços de pal·liar per nosaltres mateixos, exclusivament per a Balears, la pujada de les temperatures a nivell global i, per tant, la pujada de les temperatures a la mar Mediterrània, entenc que ens pertoca,

més enllà de la nostra feina des d'un punt de vista de lluita contra el canvi climàtic, o de mitigació del canvi climàtic, una part, un esforç fort en matèria d'adaptació, en matèria de reutilització del litoral o recuperació de serveis ecosistemes, però, més enllà d'això, hi ha determinats països, particularment els més tecnooptimistes -i va un poc en la línia de la pregunta que li feia la Sra. Carbonero- que aposten més per solucions des d'un punt de vista d'infraestructura. No sé si vostè ens podria valorar si considera que són més òptimes aquestes solucions basades en la natura, com pugui ser la reutilització del litoral, o si hauríem d'apostar per models com el neerlandès que aposta per augmentar dics i, entre cometes, minimitzar la pujada del nivell de la mar o l'afectació de fenòmens costaners a través d'aquesta via.

Per altra banda, entenc que, més enllà de la part del litoral pròpiament dita i de l'adaptació respecte de fenòmens costaners, hi ha una part d'adaptació social, l'adaptació dels serveis que tinguem, i no sé si són qüestions que vostè ens podria il·lustrar, o valorar en particular tant a nivell d'àrees de prevenció de riscos com a nivell de les capacitats que necessitem com serveis públics, per fer front a fenòmens que de cada vegada siguin més freqüents.

I després també en qüestió de legislació. Ha comentat la Sra. Carbonero que ara tenim una oportunitat, que crec que és interessant, s'obre una finestra de possibilitat al voltant de la Llei de costes i ordenació del litoral, crec que seria interessant plantejar quin futur o quin model de costa i litoral volem per als propers 50, 100 anys, sabem que hi ha un canvi important al voltant d'aquestes qüestions, i m'agradaria saber quins són els aspectes que vostè considera que haurien d'incorporar-se a aquesta legislació, si creu que hem d'anar a un plantejament més orientat a l'ordenació del litoral actual, si hem d'ordenar la imminència de fenòmens com aquest tipus, o vostè planteja que és molt difícil de preveure què pot passar i que, per tant, centrar esforços en reordenar un litoral fortament construït doncs tampoc no és garantia d'èxit. Sobre això sí que m'agradaria que hi pogués referència perquè a mi em genera dubtes, entenc que hi ha determinats indrets on és molt més fàcil entendre quina serà l'afectació del canvi climàtic i els riscos per a les vides humanes i per als béns, però entenc que hi ha altres indrets on serà més complicat.

I amb això em donaria per satisfet, agrair novament la seva compareixença i la seva explicació que crec que ha estat molt eloqüent.

Moltíssimes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sr. Rosa. Per part del Grup Parlamentari Mixt, té la paraula la diputada Cristina Gómez, per un temps de deu minuts.

LA SRA. GÓMEZ I ESTÉVEZ:

Gràcies, Sr. President. Gràcies per ser aquí, Sr. Jordà. Jo concretament som diputada per la circumscripció de Menorca i li voldria demanar l'opinió respecte de... sap que ara tenim l'avantprojecte de Llei d'ordenació i gestió integral del litoral

que està en fase de informació pública i, bé, volia saber la seva opinió respecte d'algunes de les legacions que s'han es presentaran o estan presentades, concretament vostè... bé, no sé si coneix l'avantprojecte, hi ha una expressió que contínuament s'utilitza, però no aquí, sinó a moltes normes que és la de "desenvolupament sostenible". Llavors, en aquesta norma trobarem "desenvolupament sostenible del litoral".

I, hi ha una visió respecte que utilitzar aquests conceptes, com "sostenible" o "sostenibilitat" són paraules que, com que no es troben ben definides poden provocar interpretacions molt disperses del que és l'esperit de la llei, es proposa no utilitzar aquests conceptes i tirar més, tal vegada, de conceptes molt més concrets com serien "conservació", "restauració"... tot això parlant d'hàbits costaners, marins, terrestres...

També voldria saber la seva opinió si qualsevol norma que estigui ara en fase de proposta -sembla una obvietat, però vull saber la seva opinió- si hauria de tenir en compte la llei de restauració de la naturalesa.

També voldria saber la seva opinió respecte del que serien autoritzacions, si pensa vostè que, tal com està tot, si és suficient que es plantegin... com a instàncies de declaracions, com a responsables o realment, tal i com està tot, hauríem de poder analitzar exactament tot el que s'està sol·licitant, fins i tot quan no hi ha augment de superfície.

Respecte de tota l'explicació que ens ha donat, jo entenc que no està lligat, però no sé si jo no he sentit, respecte del fenomen de les rissagues, com que no està directament relacionat amb el canvi climàtic, crec..., voldríem conèixer també la seva opinió. És un fenomen que afecta no només la part de ponent de Menorca, sinó la de Llevant també de Mallorca, i voldria saber si també hauríem de tenir en compte aquest tipus de fenòmens quan parlem de canvi climàtic o, si més no, si no hi té res a veure, la combinació de diferents processos sí que s'ha de contemplar, no?, perquè no... Jo, des del meu desconeixement, entenc que uns poden agreujar els altres, respecte de les conseqüències.

I també li voldria fer una pregunta, i és si vostè està d'acord que hem de tenir estudis de capacitat de càrrega -quasi l'hi faig de forma redundant, la pregunta, òbviament, no?- i si li sembla correcte que una manera, ni que sigui pragmàtica, d'anar controlant els fluxos de les platges sigui fer o tenir aparcaments en consonància amb el que considerem el màxim de capacitat de càrrega d'una platja. És a dir, si començam a ampliar els pàrkings de les platges... -també és redundant, eh?-, si òbviament facilitam que augmentin les persones sobre la capacitat ja anteriorment donada per màxima, si no estarem desbordant aquests espais que, efectivament, no és que siguin fràgils ara, és que ho seran molt més i pel que vostè ha explicat, que a més es veuran... De fet, la pregunta que li hauria de fer segurament és si vista la predicció que vostè fa de reducció quasi a un 50%, si no m'equivoc que ha dit, en uns anys, si el que hauríem de fer és precisament anar minvant l'entrada en aquests espais fràgils.

I respecte de la retirada de posidònia de les platges, hi ha una proposta també dins aquest avantprojecte que es tramiti

amb caràcter preferent. No ho sé, no acabam d'entendre..., voldria saber la seva opinió.

I, bàsicament també, si vostè pensa que és important que els consells insulars amb les competències que puguin tenir... seria adient que puguin informar prèviament en els temes que afecten la gestió de tots aquests espais. Per exemple, nosaltres tenim la Llei 3/2023, de Menorca Reserva de la Biosfera, que té un article, que és el 21, que proposa o determina que es comprovi l'adequació del projecte a criteris establerts al Pla d'ordenació del litoral i de costa.

Bàsicament, sí que voldria, per part seva, que em pugui valorar en la mesura possible -ja sé que tenim poc temps- aquestes reflexions que acab de compartir, que són preguntes i són reflexions alhora, evidentment.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Gómez. Per part del Grup Parlamentari Popular, té la paraula la diputada Margalida Pocoví, per un temps de deu minuts.

LA SRA. POCOVÍ I SAMPOL:

Gràcies, president. Bones tardes, senyores i senyors diputats. Bones tardes, Sr. Jordà. En primer lloc, voldria tenir unes paraules de solidaritat i condol per a totes les persones i els familiars que han patit les conseqüències d'aquest temporal en el Llevant espanyol, a conseqüència, probablement..., del que estam parlant avui aquí. Gràcies, Sr. Jordà, una vegada més, per acceptar aquesta convidada, aquesta compareixença.

He de dir que ha fet una exposició brillant de tot un professor i superdidàctica, he gaudit d'escoltar-lo. Ara sí, al mateix dient temps he de dir que les dades que ens ha donat han estat un poquet esgarrifoses i crec que, ufl!, a mi m'han xocat.

Per tant, crec que ha estat una bona proposta, per part del Grup Socialista, convidar-lo avui a venir a aquesta comissió per exposar el seu punt de vista i tots els seus treballs respecte a aquest camp, una compareixença, evidentment, que des del primer moment nosaltres no dubtarem a donar-li suport perquè sempre resulta positiu i enriquidor escoltar experts.

És cert que contínuament escoltam informació diversa, sentim parlar, opinions diferents, però moltes vegades aquests comentaris o notícies que ens arriben no són de fonts fiables i poden crear confusions. I això, lamentablement, pot conduir com a una situació d'incredibilitat per a la gent que l'escolta i com a... que la cosa no va amb nosaltres, sinó que ens queda... allà. Però, per sort, avui no, hem tengut l'oportunitat de poder-lo escoltar, un expert en la matèria amb una gran trajectòria professional en el món de la investigació, que, de fet, sabem que l'han conduït a rebre diverses distincions en el món de ciència. Per tant, aprofitam per felicitar-lo.

Avui hem pogut conèixer informació amb dades fiables d'un gran coneixedor de la variabilitat... d'aquest increment dels nivells de la mar, donats per aquest canvi climàtic i els seus

efectes al nostre entorn. Sabem que actualment, tal com vostè ha canviat el títol, està centrat en els estudis de la variabilitat climàtica i, evidentment, en tots els elements que constitueixen els canvis en l'ecosistema marí que, tal com ens ha explicat, queda bastant reflectit en aquest increment de temperatura i la pèrdua de les praderies de posidonia.

Per part del nostre grup parlamentari, el canvi climàtic, i jo em remet al canvi climàtic, perquè sí, és cert, ens hem centrat en la costa, jo m'he centrat en el títol inicial de la compareixença, que era el nivell de la mar, per tant, jo igual no ho he captat molt bé, però m'havia centrat en l'increment del nivell de la mar i pensam que aquest increment del nivell de la mar venia arran del canvi climàtic, i les preguntes que jo havia pensades anaven més enfocades aquí, però bé, les aniré canviant una mica perquè me n'ha provocat d'altres.

Per al nostre grup parlamentari el canvi climàtic és un dels principals reptes a què s'enfronta la societat avui en dia, arran dels seus impactes negatius tant en el medi ambient, recursos naturals, economia, salut, tot en general, i, concretament, el fet d'estar Balears, unes illes, el fet de la nostra insularitat, fa que siguem una comunitat més vulnerable, de fet, amb 1.700 quilòmetres de costa, com bé vostè ha comentat.

De fet es preveu que la temperatura mitjana sigui superior a la mitjana global, per aquest fet de la insularitat, vostè ens ha donat dades, els darrers deu anys la pujada de la mar era de 10 centímetres -exacte- durant els darrers trenta anys, i no sé, crec que això provoca un risc molt significatiu per a tota la comunitat, no només per al medi natural, sinó per a tot el sector primari, per als mateixos pagesos, per al turisme, que és la nostra font principal d'ingressos.

La nostra comunitat va ser pionera a nivell estatal amb la posada en marxa de la primera direcció general d'Oficina de Canvi Climàtic per la lluita per mitigar els efectes del canvi climàtic l'any 2005, amb tota una sèrie de recomanacions que es feien especialment per conscienciar la població en general per aquest efecte de reduccions de les emissions de CO₂ que afecten l'increment de les temperatures i l'increment del nivell de la mar. Fins a l'any 2019 vàrem tenir l'actual llei vigent de canvi climàtic i transició energètica, una llei que va en la línia de fer feina, marca el camí per fer efectiva tota una transició cap a les energies netes; unes energies netes, és cert, que marquen unes mesures a curt i llarg termini que només podran ser una realitat si comptem amb els esforços públics i privats i la implicació en general de tota la societat.

És clar que hem d'anar treballant en la baixada d'aquestes emissions de CO₂, concretament en el trànsit rodat, en això es fa feina, perquè crec que és d'aquesta manera que s'aconseguirà o es pot intentar disminuir les temperatures, baixant les temperatures del nivell de la mar, intentar conservar de qualche manera les praderies de posidonia i que tot vagi sumant.

I sí, m'agradaria formular-li una sèrie de preguntes. És clar que, com també vostè ha exposat, estam exposats a uns canvis bruscs, aquestes onades de calor durant aquest estiu que hem passat, o bé les tempestes brusques com les que estan visquin aquests dies. I una de les meves preguntes que m'agradaria plantejar-li és que m'ha xocat aquella diapositiva, aquella

imatge o aquell gràfic, millor dit, que ens ha presentat, que després de les cimeres que hi ha hagut a nivell mundial, no hi ha hagut canvis en millores, sinó que la cosa continua igual. Crec que això ens ha de fer pensar una miqueta, perquè què poden fer?, és cert, podem guardar-nos per conservar, allunyar-nos, posar infraestructures, no construir? No ho sé. Però jo planteig la situació i m'agradaria que vostè ens pogués donar la seva opinió sobre si protegir-nos val, però què es pot fer per evitar aquest increment i que, realment, frenar la situació?, no sé si és possible o no. M'agradaria saber la seva opinió.

És cert que ens ha parlat dels efectes de les altes temperatures en la posidònia, probablement també afectarà altres espècies marines, no tan sols la posidònia, i també m'agradaria dir que a vegades escoltam comentaris i opinions -supòs que això deu passar a tothom- com un poquet contradictoris entre els mateixos científics o entre els mateixos estudiosos. I clar, si sentim una gent, persones xerrant, que ens facin comentaris, persones del carrer, no ens ho acabam de creure, però si són els científics, un diu uff!!... i a mi m'agradaria si ens poguéssim plantejar uns ítems clars per poder nosaltres convèncer la gent d'aquesta importància.

Igualment també el tema de la pagesia. Ho tenen molt clar els pagesos, jo tenc contacte amb diversos, i tenen molt clar que això són episodis cíclics, i vostè ho ha comentat. El tema de Glòria, cada cinquanta anys, però el problema és que si seguim així, no serà cada cinquanta anys, sinó que els tendrem repetitius diverses vegades l'any. I sí que m'agradaria saber quina és la seva valoració respecte d'actuacions que es duen a terme a nivell global, a nivell estatal, a nivell de la comunitat; i també quines mesures aconsella vostè, no només valorar les que s'han dut a terme, que no crec jo que siguin molt efectives de moment, però sí quines serien les seves propostes de mesures a adoptar per revertir la situació, almanco per mitigar la situació.

I després un altre tema que em preocupa a mi, perquè he estat en contacte amb joves, que de vegades pensam que la conscienciació a la part jove, a la ciutadania més jove, de vegades et trobes amb joves que pareix que no va amb ells. I no sé si és falta de desconeixement o no sé exactament, no sé de quina manera es podria fer per fer-los prendre consciència d'aquests fets.

Resumint, m'agradaria saber la seva opinió, els seus consells, sobre quines mesures proposa vostè que podrien ser eficaces per anar millorant aquesta situació i si realment creu que és possible.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Pocoví. Té la paraula el Sr. Jordà, per contestar el que li han demanat i dir el que vulgui.

EL SR. GABRIEL JORDÀ I SÁNCHEZ (investigador del Centre Oceanogràfic de les Illes Balears):

Gràcies. Bé, intentaré contestar-ho tot. Disculpes per avançat per si em deix alguna cosa respecte.

Respecte del que ha demanat la Sra. Carbonero, breument, els efectes de la pujada del nivell de la mar a zones urbanes no està quantificat amb tant de detall perquè realment depenen de la tipologia de cada zona, però, evidentment, és una cosa que s'hauria de fer. Es tenen idees a *grosso modo*, però que jo sàpiga, no hi ha un estudi que vagi tram per tram del litoral; el que ha fet, s'han fet amb mètodes més genèrics i ens dona una primera mostra, però realment, per poder ... -això lliga també amb les mencions que s'han fet de quines alternatives tenim per adaptar-nos-, és una qüestió que s'ha de fer molt localment. No hi ha receptes globals, no es pot dir posarem dics per tot o llevarem dics, o farem això o això altre, realment depèn de cada zona. I amb tot això vull remarcar que és molt important poder posar -se en temps a fer plans d'adaptació i, a més, intentar cercar un consens social el més ampli possible, sobretot tenint en compte el que ens diu la ciència, el que ens diu l'enginyeria, però fent intervenir tots els actors.

Un exemple és el que es fa ara a Cala Millor, amb un projecte Life, que es fa una feina de posar damunt la taula, a la mateixa taula, tots els sectors implicats, des de Protecció Civil, administracions, ajuntaments, organitzacions socials, perquè qualsevol mesura que es faci serà dolorosa. No hi ha una solució fàcil, qualsevol cosa costarà doblers i serà mala d'acceptar, en primer lloc, perquè els éssers humans no estam acostumats a canviar, llavors, tant llevar els passejos com canviar els usos de les platges o el que sigui, això afectarà qualcú, sempre sortirà qualcú que hi perdi. Però el que hem de tenir clar és que si no es fa res, prenem una decisió amb la qual hi perdrem tots, perquè si no es fa res estarem tots afectats i serà molt pitjor. Però, per poder dur-ho a terme, s'ha de tenir en compte que si no es fa cercant el consens, després el dia a dia ens menjarà i ens posarà pals a les rodes i no arribarem a fer res perquè tendrem manifestacions dels grups d'hotelers que això no els va bé i, si no, són els grups d'usuaris de tal o del que sigui. Per tant, aquí sí que, i en això estic mesclant respostes a un parell de coses, sí que crec que és important que hi hagi un, no sé si en el marc d'aquesta llei, però realment és imprescindible que es posin en marxa els plans d'adaptació el més aviat possible, perquè durà temps de trobar un consens i durà temps per dur-los a la pràctica.

Sobre mesures de mitigació, i això ho llig també amb el que ha dit la diputada Sra. Pocoví, aquí, bé, no sé si hi havia una confusió, perquè a nivell de mitigació normalment parlem de reducció d'emissions de gasos d'efecte hivernacle per reduir la pujada de temperatura i totes les conseqüències. Bé, això crec que com a comunitat, i sobretot perquè tenim una llei que ens obliga a fer-ho, encara que sigui una llei que es queda curta dels objectius, hauria d'anar més enllà del que demana la llei, però, vaja, complir els objectius de la llei ja seria una primera bona passa, i això s'ha de fer ràpid, no ens podem permetre fer els canvis al ritme que es fan a nivell de comunitat, ni a nivell estatal, ni a nivell fins i tot europeu, perquè cada passa que es fa després arriba un foc, digui-li guerra d'Ucraïna, diguem-ne qualsevol problema energètic, i es tira enrere. Per tant, s'ha de ser decidits i s'han de prendre mesures ràpid, perquè anam molt lents en totes les implementacions.

I hem de tenir en compte que les mesures que hi ha de mitigació, el transport o el que sigui, això són les mesures fàcils, electrificar el parc mòbil és encara una qüestió que

sabem com fer-ho, els cotxes existeixen, és una cosa que, bé, si la gent no pot agafar un cotxe n'agafa un altre, però és la part fàcil perquè seguir reduint després d'això és on vénen els problemes. Tenim una societat molt poc electrificada i tot això si ja amb la part fàcil anam lents, no vull pensar que passarà quan anem a la part més complicada.

Llavors també demanava la Sra. Carbonero, si tenir la llei ajudaria a protegir els ecosistemes, més enllà de la posidònia. És clar, jo no som especialista en ecosistemes terrestres o en ecosistemes, en general, però crec que seria una bona oportunitat que la llei tingués en compte que qualsevol tipus d'acció en el litoral també ha d'assegurar una protecció extra dels ecosistemes, dels que hi hagi a cada zona, i tenir-ho en compte a l'hora de... jo he mirat la llei i no em queda molt clar què passa si els estudis d'impacte ambiental o els estudis d'adaptabilitat al canvi climàtic no són satisfactòries o no són suficientment ambiciosos, llavors, no sé si a la llei, no entenc de lleis, se li pot demanar algun tipus de requisits, però segurament que estaria bé.

Protegir les espècies de les onades de calor és complicat, protegir-les directament de la calor, no podem refrescar-les, això és inevitable, però torn dir que és molt important reduir la resta d'impactes, millorar la qualitat de l'aigua seria una passa prèvia. I també crec que és important tenir mesures de seguiment, no sé si la llei, una altra vegada és el lloc, però tenir un seguiment de quin és l'estat de tot l'entorn litoral, és a dir, no només veure l'ús que es fa de l'espai públic, sinó també tenir previsió de fer un seguiment de veure com evoluciona, i si hi ha accions que a priori ens sembla que seran innòcues, però després poder veure si realment no han estat o no.

El tema de replantar posidònia, en això hi ha gent que fa experiències, nosaltres treballam en un estudi en això, no està acabat, però realment el que donen els resultats és que és molt complicat replantar, és a dir, la millor manera de tenir praderies és preservar el que ja tenim; és a dir, intentar recuperar praderies, si una àncora se'n du 15 feixos de praderia, tornar posar aquests 15 feixos és complicadíssim, és molt difícil treballar a profunditat, és molt car i no tenim a dia d'avui, en particular amb la posidònia, que és una planta de creixement molt lent, no tenim exemples d'èxit a nivell de plantacions massives. Hi ha exemples particulars. En qualsevol cas, seria molt interessant que aquests experiments que es fan a nivell puntual d'algun investigador que ha volgut fer això, realment es puguin prendre a nivell de comunitat per analitzar seriosament fins a quin punt això és una mesura.

I això ho dic perquè, a més, és una solució que surt rendible, és a dir, quan els he mostrat els impactes de no tenir posidònia, si pensam que costa reparar un passeig marítim, que costa reparar indemnitzar gent que ha perdut la casa o que ha tengut pèrdues, i ho comparem amb el que pot costar mantenir les praderies o fins i tot fer replantacions, són ordres de magnitud molt diferents. Per tant, preservar és la solució més econòmica i fins i tot replantar, potser per a la posidònia és complicat, però hi ha altres espècies que potser es podrien estudiar malgrat sigui complicat, és prou menys complicat que protegir tot el litoral.

Aquí torn una altra vegada, bé, ja també lligat al Sr. Rosa, ja ha dit les mesures d'adaptació quines serien recomanables, torn dir que realment s'ha de fer un estudi molt local, no hi ha una solució de dir: farem com els holandesos o ens basarem només en solucions basades en la natura. Nosaltres som partidaris sobretot de les solucions basades en la natura perquè, com dic, és la més rendible i sobretot és la que sabem que donarà un resultat més clar. Ara bé, també és cert que hi ha zones on no s'hi pot fer res, hi ha zones on les praderies han desaparegut pel motiu que sigui i no hi ha un substrat adequat o que no es poden replantar o no es pot plantejar replantar, i torn dir que això depèn gairebé de cala per cala o de tram de costa per tram de costa.

També, si això és veritat, una cosa que no he esmentat, les platges fan elles mateixes, no només les praderies protegeixen les platges, però les platges, elles mateixes, fan de protecció de la costa; si tenim menys platja, no és només que tinguem menys espai per posar les tovalloles, sinó que també tota aquesta franja d'arena que va frenant les ones quan arriben, no la tindrem i, evidentment, els impactes seran molt més grans. Això és el que lligava amb els impactes que va tenir Gloria, els tendriem amb tempestes més petites, com les que tenim cada any, perquè tindrem menys platja, arribaran les ones més enllà i ones que normalment morrien a la platja, ja no hi haurà platja i, per tant, arribaran a fer malbé.

Sobre temes de riscos a zones rocoses, no en tenc informació, sí que és cert que hi ha zones amb riscos més alts d'erosió i de desprendiments, i això tenc entès que està ben catalogat, el coneixement així, general, és que el canvi climàtic, a priori no ens augmentarà aquests riscos d'erosió, perquè no esperam tenir onades més fortes, esperam que pugui la mar i que les onades tinguin més impacte, però, en general, no seran més fortes, per tant, no esperam que hi hagi un augment de l'erosió *per se*. Però, bé, actualment ja hi ha zones que es troben en risc de desprendiments i tot això.

Sobre les espècies invasores també és cert, també és una altra problemàtica, però, com que jo no som expert en el tema, no m'atreveix a pronunciar-me, perquè és veritat que arriben noves espècies, però fins a quin punt aquestes noves espècies creen un mal a l'ecosistema no ho tinc clar i, per tant, m'estim més no ficar la pota.

Després, l'adaptació dels serveis, s'ha esmentat que tindrem uns canvis i, per tant, potser ens hem de plantejar canviar els serveis que s'ofereixen. És evident que a una economia basada en el turisme de sol i platja, si deixam de tenir platges o tenim unes platges que no són tan atractives, perquè, per exemple, l'aigua és més tèrbola si perdem la praderia, perquè tenim més tempestes, etc., segurament tindrà un impacte. Ara bé, quin impacte real tindrà en el turisme? Això està sota discussió perquè la tipologia dels turistes que tenim..., hi ha exemples de bandes del litoral espanyol on els turistes estan en pitjors condicions i igualment repeteixen el destí, i no sabem com s'adaptaran els turistes que vénen aquí a aquests canvis. No sabem si ho acceptaran o realment ho penalitzaran.

El que en qualsevol cas sí que a nivell de mesures de protecció i això... és bàsic que es vagin revisant els plans amb la realitat que s'està observant, és a dir sí, per exemple, els

plans..., no sé quan s'han fet, però hi ha uns plans per a casos d'inundació, casos de tempestes o de DANA o de Glòria que puguin arribar i es considera que hi ha baix risc i, per tant, no es destinen recursos a prevenir aquestes coses, això s'hauria d'anar actualitzant cada cert temps amb el que estam veient. És a dir, si veim que aquestes vaivens que abans teniem cada cinquanta anys, ara les tenim cada deu anys o cada quinze, segurament els plans de prevenció haurien d'anar-hi d'acord.

Sobre els plans d'ordenació, els plans futurs, també a la llei hi ha un moment que es menciona, es parla de, per exemple, els retrocessos de la línia de costa inesperats, etc., bé, crec que és important tenir en compte que els retrocessos i els augments dels impactes que vinguin pel canvi climàtic no són inesperats. La comunitat científica du anunciant-les devers trenta anys, clarament ens està avisant de quins impactes vendran. Per tant, no crec que sigui acceptable dir que si després la mar puja, sigui quelcom que no vèiem venir.

La Sra. Gómez ha demanat sobre..., bé, ha comentat sobre el desenvolupament sostenible. També estic d'acord que no està definit què vol dir un desenvolupament sostenible. No està molt clar què és el que es vol sostenir i estaria bé definir-ho o evitar aquesta expressió.

També es menciona a l'esperit de la llei... allò de la protecció de la costa i protecció del medi ambient, però després jo no he sabut veure, amb la meva limitació a l'hora de llegir lleis, que és molta, no he sabut veure res concret de com es pensa incloure o introduir mesures de protecció de l'entorn marítimoterrestre. I potser seria una bona ocasió, a la llei, per poder donar pistes sobre quins plans s'han de fer per protegir els ecosistemes i... i això. Igualment, pel que és l'adaptació, és un tema que també és important tenir-lo explícitament dins la norma per saber què hem de fer respecte d'això.

També ha demanat sobre si faria falta analitzar o si s'haurien d'analitzar tots els permisos i no només fer una declaració responsable, jo no... no... no tinc criteri per dir en quins casos pot ser pràctic només tenir una declaració responsable o no i si... a la pràctica de quins casos estam xerrant. El que sí m'ha semblat és que coneixent com funciona l'administració i també nosaltres en el centre oceanogràfic ens toca fer avaluació d'estudis d'impacte ambiental, ens demanen sovint fer d'auditors d'estudis d'impacte i hem vist que hi ha un mes de temps per fer aquests informes. En el nostre cas un mes no ens dóna quasi ni per començar i em pareix que és un període molt curt per aconseguir que els ministeris, governs i entitats -diguem- assessores tinguin temps d'emetre informes ben pensats i ben reflexionats, sobretot si hi ha una anàlisi de tot el que es proposa fer.

Sobre les rissagues, realment les rissagues no estan afectades pel canvi climàtic. Els estudis que hem fet... són una qüestió meteorològica, diguem... concrets i, efectivament, sí que veim que no només n'hi ha Ciutadella que són mítiques al món, es coneixen, sinó que també fins i tot al litoral català, n'hi ha a Vilanova, també n'hi ha de gairebé tan comparables a les de Ciutadella, i en el litoral mallorquí també n'hi ha, però realment no..., és una cosa que no... no tenim indicis que hagi de canviar en el futur.

Canviaran més si es fan actuacions sobre els ports en particular que per causes ambientals. És a dir, per exemple, al port de Vilanova se sospita que el fet de les ampliacions que es varen fer ha fet que ara tinguin rissagues bastant més importants de les que tenien abans. Per tant, sí que de cara a l'ordenació dels ports és un tema que s'ha de tenir en compte.

També l'entorn costaner, en això no som expert, però em remet, per exemple, a l'informe de Mar Balear on es menciona que les platges, la seva vulnerabilitat no només depèn dels factors ambientals, sinó també de l'ús que se'n fa i que un ús massiu de les platges també les torna més vulnerables i, per tant, la capacitat de càrrega és clau i..., no sé si limitar els pàrkings a la capacitat de càrrega és una bona mesura, a mi em sembla molt raonable, però no sé si hi ha altres maneres de fer-ho.

I sobre la retirada de la posidònia, jo el que he entès del que hi ha a la llei és que es diu que s'ha de seguir la normativa i s'ha de seguir el que està prescrit i s'han d'obtenir els permisos corresponents. I bé, em pareix bé i és important pensar que la posidònia fa una funció, fins i tot quan està morta i està damunt les platges, perquè ens evita que arena que tenim allà se'n vagi fàcilment.

I, ja per acabar, de les notes que he fet de la Sra. Pocoví, és clar..., bé, torna... sí, reduir el trànsit rodat, és el mateix que he dit abans, és molt important, ens ajuda a baixar les temperatures, però hem de tenir en compte que realment com a comunitat el nostre impacte sobre el canvi global serà petit, només per la població que tenim. És veritat que nosaltres emetem molt més que la mitjana mundial, però, així i tot, podríem aturar totes les emissions personalment i encara, així i tot, en patiríem les conseqüències.

Jo pens que no s'ha d'infravalorar l'impacte que pot tenir que una comunitat com Balears redueixi les emissions de forma significativa, perquè podem ser un exemple per a altres bandes. Hi ha bandes del món on no es ficaran en aventures de canviar, de mitigar segons què, perquè van més apurats, perquè ens entenguem. Aquí, vulguem o no, som una comunitat rica, afavorida per molts de motius i som els que hem de donar exemple i els que podem crear un camí perquè altres bandes del món sense tants de recursos vegin exemples d'èxit. Per això és molt important poder tirar endavant, però, com dic, s'ha de ser bastant més ambiciós del que estam sent fins ara i anar més enllà de només reduir el trànsit rodat i canviar de model de cotxe.

Això, de fet, és un dels problemes que hi ha hagut en allò de les cimeres, la gràfica que he mostrat, hi ha moltes declaracions d'intencions, però ja als estudis, fins i tot de l'IPPC, quan es mostra quines són... cap on anam en el terreny d'emissions, ja es fa un escenari respecte del que s'ha dit que es farà i un escenari respecte del que s'està fent realment. I, per exemple, a vint o trenta anys vista hi ha mig grau de diferència, entre el que s'ha dit que es farà, que serà una mitigació rellevant, i el que realment s'està posant en pràctica, que és molt menor.

És veritat que la ciència es basa a qüestionar-nos, vull dir, part de la pràctica científica és qüestionar-nos uns als altres les nostres afirmacions i haver de demostrar i haver d'aprovar el

que feim. Ara bé, hi ha certs aspectes on el consens és aclaparador, en els aspectes fonamentals relacionats amb el canvi climàtic, el consens és de més del 90%. A mi em costa molt creure cap altre assumpte que dugui un consens social de més del 90%, vull dir ni tan sols en l'equip de futbol. Si miram aquí... fins i tot en coses molt... que tots tenim molt clares, segurament no hi ha el 90% d'espanyols que hagin seguit la selecció, ni un 90% que segueixin el Barça a Barcelona, ni coses tan bàsiques com això, fins i tot en coses que tenim molt assumides com a societat. Llavors el problema és..., i aquí crec que l'administració i els polítics tenen un paper molt rellevant, és decidir on es posa l'altaveu, perquè evidentment sempre trobarem algú que digui que la cosa no és així, és a dir, la terra és rodona o és plana, no?, sempre trobam algú que dirà que és plana. Al final, depèn de quin pes li donam i de si això permetem que sigui una qüestió d'opinió o és una qüestió tècnica, igual que la terra és rodona és una qüestió tècnica, científica, vull dir, que no hi ha una opinió de dir: "Jo em pens que és una cosa", sinó que és una qüestió realment mesurable i això; en qüestions de clima i en qüestions de mesures d'adaptació i tot això, gairebé tot és també una qüestió científica.

I aquí sí que demanaria que..., crec que de cara també que s'han mencionat els joves i el públic en general, ajudaria molt trobar, sentir un consens igual que a les fases inicials de la pandèmia tothom es va confinar i ningú no va protestar ni va sortir al carrer a cremar contenidors perquè ens tancaven a casa, perquè hi havia un consens general del que s'havia de fer, el tema de l'emergència climàtica hauria de tenir un consens encara més alt del que es va tenir contra la pandèmia, perquè, si no, és molt difícil que la societat accepti els canvis que s'hauran de fer.

I aquí, realment, és una qüestió que és una inversió de cara a, sigui qui sigui qui governi d'aquí deu anys, si ha de prendre mesures que cada vegada han de ser més urgents, si la societat no està preparada i entrenada, i això passa per veure que hi hagi un consens a nivell d'administracions, a nivell polític i a nivell dels mitjans, serà molt difícil, realment, poder fer passes endavant.

I crec que és tot.

(La Sra. Vicepresidenta substitueix el Sr. President en la direcció del debat)

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sr. Jordà. En torn de rèplica, per part del Grup Parlamentari Socialista, té la paraula la diputada Sra. Pilar Carbonero, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. CARBONERO I SÁNCHEZ:

Moltes gràcies, vicepresidenta. Bé, primer de tot, moltes gràcies per les respostes, Sr. Jordà, i nosaltres ens enganxarem a la darrera frase que ha dit, el tema del consens. Certament és necessari i imprescindible que hi hagi aquest consens per part de tots, no només a nivell polític, sinó també social, científic.

Jo li havia fet alguna pregunta en tema científic, a veure què considerava -bé, és també un poc retòrica, perquè és clar que si anam de la mà de la recerca i del món científic i dels experts que estudien els temes en profunditat, és clar que anam fent passes molt més segures que, si no s'hi va-, per tant, és cert que s'haurien de posar en marxa aquests plans, els plans d'adaptació al canvi climàtic, consideram que és necessari i imprescindible, i hi hauria d'haver aquest consens necessari i, després, una planificació també de les mesures.

Molt interessant el que ha dit a la resposta que ens ha donat referent a les diferents mesures, a les zones que s'ha de fer microocupatura, perquè s'ha d'anar zona per zona, i aquí és on també hi haurà molta necessitat d'experts, d'estudis i que hi hagi aquestes adaptacions a cada zona concreta.

Creim nosaltres que el deure de preservar i conservar el litoral és certament un deure que tenim, no només ambiental, sinó social i també de compromís amb les futures generacions, i realment estam preocupats i creim, com bé diu, en possibles propostes que es poguessin incorporar a la llei o millorar la llei de gestió integral del litoral, creim que sí, que és una bona oportunitat perquè hi pugui haver una legislació en matèria on hi hagi aspectes ambientals i hi pugui haver un consens ampli.

Per la nostra banda, creim que és imprescindible que hi hagi aquesta visió estratègica, multidisciplinària i sistèmica que ens donen experts com vostè i res més que agrair-li, tornar-li agrair la predisposició i que hagi pogut venir a aquesta compareixença avui aquí al Parlament.

Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies. Per part del Grup Parlamentari MÉS per Mallorca, té la paraula el diputat Sr. Ferran Rosa.

EL SR. ROSA I GASPAR:

Moltíssimes gràcies, Sra. Presidenta, i, Sr. Jordà, moltes gràcies també per seves respostes. Teoria de jocs és un dels jocs més coneguts a la Tragèdia dels Comuns, que, per qui no ho conegui, l'exemple és molt clar, a un banc de peixos, si tots volem pescar un poc més, individualment tendrem uns guanys, però arribarà un moment en què el banc de peixos desapareixerà i, per tant, la pèrdua o l'empitjorament de les captures de tots serà molt major que els guanys individuals que tendrem individualment si superam les quotes.

I en aquest sentit, jo crec que vostè ho comentava, Sr. Jordà, quan parlam de renaturalitzar el litoral o adaptar-nos al canvi climàtic, i en particular al litoral, fan falta accions decidides que ens situïn a tots en una situació millor que les pèrdues individuals que tendrem o que tindrà cadascuna de les persones, això té unes dificultats.

I jo, vagi per dit, consider que els consensos socials importants, però crec que és complicat mirar de bastir un consens social d'espectre molt ample en qüestions tan complexes i que afecten una multitud tan grossa de persones, perquè sempre hi ha riscos que la voluntat de cercar un consens

o d'obtenir un consens ens impedeixi veure la necessitat d'actuar de forma urgent. I en aquest sentit, reprenc les paraules seves i crec que sí, que hem d'avançar de forma decidida i crec que difícilment trobarem el consens social si no hi ha un consens polític. Per tant, crec que les forces polítiques hem de fer un esforç per arribar a entendre'ns i mirar de situar aquesta qüestió de manera, com a mínim no bel·ligerant i no fer-ne un element de confrontació, perquè això permet o facilita la trobada a nivell social i que aquells elements discrepants siguin més fàcils de tirar-se endavant. És ver, avui vostè ha fet una exposició i justament el grup parlamentari que nega el canvi climàtic ha decidit no ser-hi present, no fos cas que aprenguéssim alguna cosa, però crec que és important que almanco la immensa majoria dels grups, que sí que representam un cert consens que això és un risc i que no ho volem per a la nostra terra, siguem capaços de posar-nos d'acord.

Jo crec que això és necessari, que a l'hora de prendre mesures no ens en sortirem per criticar el Govern, sigui ara un o sigui un altre, perquè ens interessa a tots protegir la costa, ens interessa a tots minimitzar els impactes del canvi climàtic a les nostres illes i minimitzar els riscos que això genera. Jo crec que això és positiu i és necessari.

Dit això, i parlant de mitigació, estic molt d'acord que segurament la part més senzilla és la part de la mobilitat terrestre, que representa el 30% de les emissions de les Illes Balears, igual que la part senzilla és la part de la substitució de la producció elèctrica a base de combustibles fòssils a les energies renovables, és una cosa relativament senzilla i exclusivament tècnica, és un canvi d'una producció per una altra, són molt més complexos aquests canvis socials i, en particular, el que ens diu l'esborrany del Pla de transició energètica que va quedar en un calaix en el canvi de legislatura, és que el 40% de les emissions ens vénen del turisme i, en particular, de l'aviació, que és un dels pocs sectors que té molt difícil la descarbonització perquè no hi ha cap solució tecnològica per a l'aviació a dia d'avui, i que es recomana que, com a mínim, per assolir els objectius que fixa la llei a 2030, que, efectivament, jo coincidisc que són curts, hem de reduir com a mínim amb mig milió el nombre de turistes que vénen cada any, d'aquí a 2030, això era 2023, a 2030.

Clar, jo no sé què serà abans, l'ou o la gallina, però, certament, amb el plantejament que fa vostè, si la gent ve aquí a les platges, i de cada vegada hi haurà menys platges i la qualitat serà pitjor, jo percepc que alguna cosa es produirà, però entenc que, com en tots davallada o tot risc, val més gestionar els riscos que no simplement esperar que succeeixi, que ens topi a la cara.

Per tant, jo simplement volia fer aquesta reflexió aquí, i agrair-li novament la seva presència, teníem moltes altres coses apuntades, però veig que se m'acaba el temps i haurà de ser per a la propera vegada.

Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies. I per part del Grup Parlamentari Mixt, té la paraula la Sra. Gómez.

LA SRA. GÓMEZ I ESTÉVEZ:

Gràcies, Sra. Presidenta. Gràcies, Sr. Jordà, per l'explicació d'abans. Jo ara només tenc una pregunta, ja d'aquí, de Mallorca. Fa unes setmanes vaig anar a una presentació del projecte de remodelació del port de Palma i dins la meua ignorància, del que sí me'n vaig temer és que hi haurà una ampliació -no vull utilitzar un llenguatge excessivament simple, però- de ciment per a la reordenació que està previst que hi hagi. Llavors, no sé si vostè em pot donar la seva opinió sobre el projecte de reordenació del port de Palma tal com s'està presentant.

Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies. Ara, per a la contrarèplica el Sr. Gabriel Jordà té cinc minuts. Ai, perdona, t'havia ignorat, quin desastre! Per part del Grup Popular té la paraula la Sra. Margalida Pocoví.

LA SRA. POCOVÍ I SAMPOL:

Gràcies, Sra. Vicepresidenta. Bé, ja com que no tenia moltes ganes de sentir-me, intentaré no parlar gaire.

Simplement he de dir que el nostre grup reconeix la seva tasca, li donam les gràcies per aquesta compareixença, per tota la seva exposició. Repetesc, he gaudit o hem gaudit, més ben dit, de poder escoltar, encara que les dades no ens han agradat gaire, però reconeixem que són fiables i ens motivaran a posar-nos a fer feina o a intentar pitjar els altres perquè s'hi posin i prenguin consciència.

I des d'un punt de vista que, tal com vostè ha comentat, des del consens, ho ha dit la Sra. Carbonero, ho ha dit el Sr. Rosa, aquí tots estam d'acord que hem de fer feina des del consens, ara veurem si som capaços que això... si creiem que és un consens que no just s'ha de dur endavant i fer feina de forma transversal des de totes les administracions de la nostra comunitat, sinó també fer feina amb els diferents sectors implicats: econòmics, empresarials, agents socials, societat civil i, sobretot, fer feina de la mà dels experts, com vostè mateix.

Moltes gràcies i l'anim des d'aquí a seguir fent feina per aquest camí.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, i disculpi. Ara sí, per a la contrarèplica, té la paraula el Sr. Gabriel Jordà, per un temps de cinc minuts.

EL SR. GABRIEL JORDÀ I SÁNCHEZ (investigador del Centre Oceanogràfic de les Illes Balears):

Gràcies. Bé, per anar pel més ràpid sobre la reordenació del port, no el conec el pla i no en tinc una opinió formada.

Sí que és veritat que he oblidat d'esmentar sobre la llei que de vegades no s'esmenta tampoc o no ho he vist, que no s'articula qui ha d'assessorar el Govern o quin organisme ha

d'assessorar a nivell científic per poder donar aquest suport tècnic de les decisions i de les polítiques que es facin en els plans d'ordenació i d'altres, i aquí és veritat que vull trencar una llança a favor de les ciències que es fan des de la comunitat, que hi ha tres organismes marins que són punters a nivell europeu i que seria relativament fàcil aconseguir la seva complicitat a l'hora d'assessorar sobre com dur a la pràctica els plans d'ordenació, i seria molt recomanable que quedés vigent com s'ha de fer, com s'ha d'articular aquest assessorament científic.

I després també, bé, només una petita puntualització, potser no ho he entès bé, però és veritat que a priori podríem pensar que en les condicions que ens arriben els turistes potser que no vulguin venir o es cansin de venir a tot això, però, realment, l'experiència el que ens diu és que si volem reduir l'impacte no podem deixar-ho només de la mà només dels turistes, de si volen venir o no, perquè, al final, afecta altres factors com que els són barats o el que sigui i, per tant, si realment ens interessa reduir s'han de prendre mesures.

I sobre això del consens, és veritat, estic d'acord que potser, quan he dit que fa falta que es facin mesures amb consens, és cert que crec que s'ha de cercar el consens, però també és cert que de vegades pot ser impossible, i que llavors s'ha d'arribar a la solució que es pensi que és la més adequada, sobretot perquè no fer res o marejar la perdiu molt de temps, de fet, és prendre una decisió, que és seguir com fins ara, i seguir com fins ara ja sabem on ens du.

Per tant, crec que és imprescindible que es facin passes, el consens s'ha de cercar, sobretot s'ha d'informar la gent, se li han d'explicar les coses, la gent entén molt més del que ens pensam a priori, les coses tècniques, nosaltres fem molta feina amb alumnes de primària i secundària a nivell de divulgació i és espectacular la resposta que tenim seva. Però, en qualsevol cas, s'han de fer passes.

I no tinc res més a dir. Només agrair la invitació i agrair a les diputades i als diputats haver-me escoltat i a la vicepresidenta de la comissió.

LA SRA. PRESIDENTA:

Doncs simplement agrair la seva presència avui aquí.

I, no havent-hi més assumptes a tractar, s'aixeca la sessió.
Moltes gràcies.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS
